

Suvestinė redakcija nuo 2010-07-14 iki 2010-08-26

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [52-2058](#), i. k. 1092330ISAK003D-306

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL SANKCIJŲ UŽ KOMPLEKSNĖS PARAMOS REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMĄ
TAIKYMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2009 m. gegužės 4 d. Nr. 3D-306
Vilnius

Vadovaudamasis 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 73/2009, nustatančiu bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančiu tam tikras paramos schemas ūkininkams, iš dalies keičiančiu Reglamentus (EB) Nr. 1290/2005, (EB) Nr. 247/2006, (EB) Nr. 378/2007 ir panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 (OL 2009 L 30, p. 16), 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu EB Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 74/2009 (OL 2009 L 30, p. 100), 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 796/2004, nustatančiu išsamias kompleksinio paramos susiejimo, moduliavimo ir integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, numatytų Tarybos reglamente (EB) Nr. 1782/2003, nustatančiame bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrąją žemės ūkio politiką taisykles ir nustatančiame tam tikras paramos schemas ūkininkams, įgyvendinimo taisykles (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 44 tomas, p. 243), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1266/2008 (OL 2008 L 338, p. 34), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. [22-839](#)) 1, 2 ir 3.3 punktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą“ (Žin., 2006, Nr. [110-4171](#)) ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2008, Nr. [46-1732](#)), Valdymo reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 (Žin., 2009, Nr. 42-1640),

tvirtinu Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

SUDERINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
2009-04-29 raštu Nr. B6-(1.19)-704

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2009 m. gegužės 4 d.
įsakymu Nr. 3D-306

SANKCIJŲ UŽ KOMPLEKSNĖS PARAMOS REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMĄ TAIKymo METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos (toliau – Metodika) tikslas – nustatyti sankcijų dėl valdymo reikalavimų, geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų ir Trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų nesilaikymo žemės ūkio veiklos subjektams, pateikusiems paraišką gauti tiesiogines išmokas ir paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – Programa) priemones ir kompensacinėms išmokoms už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas tvarką.

2. Pagrindinės šioje Metodikoje vartojamos sąvokos:

Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – **GAAB**) **reikalavimai** – reikalavimai, nustatyti vadovaujantis 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009 6 straipsnio nuostatomis ir III priedu, patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327 (Žin., 2007, Nr. [78-3157](#)).

Kompleksinė parama – siekiant užtikrinti gerą ūkio agrarinę ir aplinkosaugos būklę mokamos išmokos, priklausančios nuo aplinkosaugos, maisto saugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, veterinarijos ir fitosanitarijos, trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų laikymosi žemės ūkio valdoje.

Netyčinis reikalavimų pažeidimas – pareiškėjo per aplaidumą sukelti veiksmai, kai nepadaroma didelės žalos aplinkai, nesukeliama pavojaus žmonių sveikatai, gyvūnų gerovei ir sveikatai.

Reikalavimų pakartotinis pažeidimas – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės ir (ar) valdymo reikalavimų pažeidimas daugiau negu vieną kartą per trejus metus iš eilės, nors žemės ūkio veiklos subjektas buvo informuotas apie ankstesnius nustatytus reikalavimų pažeidimus ir turėjo galimybę juos pašalinti.

Reikalavimų pažeidimo mastas – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės ir (ar) valdymo reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių dydis, nustatomas atsižvelgiant į tai, ar reikalavimo pažeidimo sukelti padariniai daro įtaką tik žemės ūkio valdai, ar turi platesnį poveikį.

Reikalavimų pažeidimo poveikio trukmė – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės ir (ar) valdymo reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių poveikio trukmė, įvertinama atsižvelgiant į galimybes tą poveikį nutraukti.

Reikalavimų pažeidimo sunkumas – bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės ir (ar) valdymo reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių svarba, nustatoma atsižvelgiant į tai, kokių tikslų buvo siekiama nustatant tam tikrą reikalavimą, kuris buvo pažeistas.

Reikalavimų pažeidimo plotas – paramos paraiškoje nurodyto atskiro lauko, už kurį žemės ūkio veiklos subjektas prašo išmokų ir kuriame nustatytas bent vieno iš geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės ar valdymo reikalavimų pažeidimas, ploto dalis.

Tyčinis reikalavimų pažeidimas – atvejis, susijęs su ketinimais neteisėtai gauti paramą, kai pareiškėjas sąmoningai neužtikrina net minimalios žemės ūkio naudmenų priežiūros arba sąmoningai aktyviais veiksmais daro žalą aplinkai, kelia pavojų žmonių sveikatai, gyvūnų gerovei ir sveikatai, taip pat atvejis, kai reikalavimų pakartotinis pažeidimas nustatomas po to, kai sankcijos, taikomos pareiškėjui už netyčinį reikalavimų pažeidimą,

dydis pasiekia 15 proc. ir pareiškėjas informuojamas, kad kitas reikalavimų pakartotinis pažeidimas bus laikomas tyčiniu.

Valdymo reikalavimai – reikalavimai, nustatyti vadovaujantis 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009 5 straipsnio nuostatomis ir patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 įsakymu Nr. 3D-23 (Žin., 2009, Nr. 42-1640).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-725](#), 2009-10-05, Žin., 2009, Nr. 122-5262 (2009-10-13), i. k. 1092330ISAK003D-725

II. SANKCIJŲ UŽ GAAB IR VALDYMO REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMĄ TAIKYMAS

3. Sankcijas už valdymo reikalavimų ir geros agrarinės ir aplinkosaugos, trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo būklės reikalavimų (toliau – reikalavimai) pažeidimą taiko Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) pagal Agentūros ir kitų institucijų, atsakingų už kompleksinės paramos reikalavimų laikymosi kontrolę, patikros vietoje arba administracinės patikros būdu nustatytus pažeidimų atvejus.

4. Patikros vietoje arba administracinės patikros metu nustatytas reikalavimų pažeidimas įvertinamas ir sankcijų dydis nustatomas pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus, vadovaujantis šios Metodikos 1, 2 ir 3 priedais. Taip pat reikalavimų pažeidimas įvertinamas pagal pasikartojimo kriterijų, t. y. nustatant, ar reikalavimų pažeidimas yra pakartotinis, tyčinis ar netyčinis.

5. Agentūros apskaičiuotu sankcijos procentiniu dydžiu mažinamos visos pareiškėjo išmokos pagal priemones, kurioms taikomi kompleksinės paramos reikalavimai:

5.1. „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“;

5.2. „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“;

5.3. „NATURA 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“;

5.4. „NATURA 2000 išmokos“;

5.5. „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“;

5.6. „Miškų aplinkosaugos išmokos“;

5.7. Tiesioginės išmokos už pasėlius ir žemės ūkio naudmenas;

5.8. Parama už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai;

5.9. Atskiros tiesioginės išmokos už baltąjį cukrų;

5.10. Parama už braškes ir avietes, skirtas perdirbti;

5.11. Kompensacinės išmokos už valstybės ar savivaldybių įsteigtose saugomose teritorijose esančias žemės ūkio naudmenas.

III. SANKCIJŲ UŽ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMĄ APSKAIČIAVIMAS

6. Kompleksinės paramos sritys – atskiros valdymo reikalavimų sritys: visuomenės, gyvūnų ir augalų sveikatos, aplinkos, gyvūnų gerovės ir gera agrarinė ir aplinkosaugos būklė.

7. Kai nustatytas netyčinis reikalavimų pažeidimo atvejis vienoje iš kompleksinės paramos reikalavimų sričių:

7.1. išmoka pareiškėjui sumažinama 3 proc. ir sankcijos dydis atitinkamai padidinamas ar sumažinamas įvertinus reikalavimų pažeidimą pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus pagal šios metodikos 1, 2 ir 3 priedus:

7.1.1. jeigu reikalavimų pažeidimo mastas įvertinamas kaip didelis – sankcijos dydis padidinamas 1 procentu;

7.1.2. jeigu reikalavimų pažeidimo sunkumas įvertinamas kaip sunkus – sankcijos dydis padidinamas 1 procentu;

7.1.3. jeigu reikalavimų pažeidimo poveikio trukmė įvertinama kaip pastovi – sankcijos dydis padidinamas 1 procentu;

7.1.4. jeigu reikalavimų pažeidimo mastas įvertinamas kaip mažas – sankcijos dydis sumažinamas 1 procentu;

7.1.5. jeigu reikalavimų pažeidimo sunkumas įvertinamas kaip nesunkus – sankcijos dydis sumažinamas 1 procentu;

7.1.6. jeigu reikalavimų pažeidimo poveikio trukmė įvertinama kaip nepastovi – sankcijos dydis sumažinamas 1 procentu;

7.1.7. įvertinus nustatyto pažeidimo sunkumą, mastą ir poveikio trukmę, išmokų sumos mažinama taip:

7.1.7.1. mažiausias sankcijos dydis – 1 proc.;

7.1.7.2. jeigu pagal šią metodiką pareiškėjui nustatoma 2 proc. sankcija, išmokos sumažinamos 3 proc.;

7.1.7.3. jeigu pagal šią metodiką pareiškėjui nustatoma 4 proc. sankcija, išmokos sumažinamos 5 proc.;

7.1.8. pažeidus kelis tos pačios srities reikalavimus, nustatyti pažeidimai laikomi vienu pažeidimu, naudojant didžiausią nustatytą sankcijos dydį;

7.1.9. pažeidus kelių skirtingų sričių reikalavimus, kiekvienas pažeidimas yra skaičiuojamas atskirai, vėliau sumažinti dydžiai yra sumuojami, išlaikant principą, kad pažeidus kelis tos pačios srities teisės aktus (standartus) keli pažeidimai laikomi vienu pažeidimu ir sumuojant imamas tos srities nustatytas didžiausias sumažinimo procentas;

7.2. didžiausias kiekvienos išmokos sumažinimas dėl netyčinio reikalavimų pažeidimo vienoje srityje negali būti didesnis nei 5 proc. Jeigu, sudėjus kelių sričių pažeidimų sumažintus procentus, suma viršija 5 proc. ribą, išmoka sumažinama 5 proc.

7.3. Jei laukų, kuriuose nustatytas metodikos 1 priedo 2 punkte nurodytas GAAB reikalavimų pažeidimas, faktinis plotas sudaro iki 50 proc. imtinai viso faktinio tinkamo paramai ploto (išimtis „nerastas laukas“ – tokiu atveju faktiniu plotu laikomas deklaruotas plotas), tai laikoma netyčiniu reikalavimo pažeidimu.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-725](#), 2009-10-05, Žin., 2009, Nr. 122-5262 (2009-10-13), i. k. 1092330ISAK003D-725

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-858](#), 2009-11-11, Žin., 2009, Nr. 136-5947 (2009-11-14), i. k. 1092330ISAK003D-858

8. Nustačius bet kurio reikalavimo atitinkamoje srityje pakartotinį netyčinį pažeidimo atvejį, ankstesniaisiais metais taikytos sankcijos dydis padidinamas tris kartus, tačiau jis negali viršyti 15 proc. išmokos.

9. Kai sankcijos dydis pasiekia 15 proc. sumažinimo ribą, pareiškėjui išsiunčiamas pranešimas, kad, vėl nustačius pasikartojantį atitinkamos srities reikalavimo pažeidimo atvejį, bus laikoma, kad pareiškėjas tyčia pažeidžia reikalavimus. Jei po to vėl nustatomas bet kurio atitinkamos srities reikalavimo pažeidimo atvejis, taikytinos sankcijos dydis apskaičiuojamas dauginant ankstesnio padauginto sumažinimo rezultatą iš 3, neatsižvelgiant į jokių apribojimų.

10. Kai nustatytas tyčinis reikalavimų pažeidimo atvejis, atsižvelgiant į reikalavimų pažeidimo mastą, sunkumą ir poveikio trukmę, taikomos tokios sankcijos:

10.1. išmoka pareiškėjui sumažinama 20 proc. ir sankcijos dydis atitinkamai padidinamas ar sumažinamas įvertinus reikalavimų pažeidimą pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus pagal šios Metodikos 1, 2 ir 3 priedus:

10.1.1. jeigu reikalavimų pažeidimo mastas įvertinamas kaip didelis – sankcijos dydis padidinamas 1 procentu;

10.1.2. jeigu reikalavimų pažeidimo sunkumas įvertinamas kaip sunkus – sankcijos dydis padidinamas 1 procentu;

10.1.3. jeigu reikalavimų pažeidimo poveikio trukmė įvertinama kaip pastovi – sankcijos dydis padidinamas 1 procentu;

10.1.4. jeigu reikalavimų pažeidimo mastas įvertinamas kaip mažas – sankcijos dydis sumažinamas 1 procentu;

10.1.5. jeigu reikalavimų pažeidimo sunkumas įvertinamas kaip nesunkus – sankcijos dydis sumažinamas 1 procentu;

10.1.6. jeigu reikalavimų pažeidimo pastovumas įvertinamas kaip nepastovus – sankcijos dydis sumažinamas 1 procentu.

11. Jeigu toje pačioje srityje nustatyti 3 ir daugiau tyčinių pažeidimų, išmoka pareiškėjui einamaisiais metais nemokama.

12. Jeigu tyčiniai pažeidimai nustatyti 2 ir daugiau sričių, tuomet išmoka nemokama einamaisiais ir kitais metais.

13. Tyčiniams reikalavimų pažeidimams priskiriami atvejai:

13.1. kai pareiškėjo valdoje nustatomi šios metodikos 1 priedo 4, 5, 6 ir 8 punktuose nurodytų GAAB reikalavimų pažeidimai bei šios Metodikos 2 priedo 1 punkte nurodytas valdymo reikalavimo pažeidimas, kai pažeidimų plotas sudaro daugiau kaip pusę faktinio lauko ploto, ir 2, 3, 9 ir 14 šios Metodikos punktuose nurodytų valdymo reikalavimų pažeidimai;

13.2. jei laukų, kuriuose nustatytas metodikos 1 priedo 2 punkte nurodytas GAAB reikalavimų pažeidimas, faktinis plotas sudaro daugiau kaip 50 proc. viso faktinio tinkamo paramai ploto (išimtis „nerastas laukas“ – tokiu atveju faktiniu plotu laikomas deklaruotas plotas), išmoka pareiškėjui sumažinama 20 proc. ir sankcijos dydis atitinkamai padidinamas ar sumažinamas įvertinus reikalavimų pažeidimą pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus pagal šios Metodikos 1 priedą;

13.3. jei laukų, kuriuose nustatytas metodikos 1 priedo 2 punkte nurodytas GAAB reikalavimų pažeidimas, faktinis plotas sudaro 100 proc. viso faktinio tinkamo paramai ploto (išimtis „nerastas laukas“ – tokiu atveju faktiniu plotu laikomas deklaruotas plotas), einamaisiais metais pagal jokiais priemonės, kurioms taikomi kompleksinės paramos reikalavimai, parama neteikiama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-725](#), 2009-10-05, Žin., 2009, Nr. 122-5262 (2009-10-13), i. k. 1092330ISAK003D-725

14. Jeigu buvo nustatytas tyčinis kurio nors reikalavimo pažeidimo atvejis, kitiems reikalavimų pažeidimams esant netyčiniams, išmokai bus taikomos tyčinio reikalavimo pažeidimo sankcijos.

15. Kai nustatomas pakartotinis tyčinio reikalavimo pažeidimas, išmokos suma sumažinama 100 proc., be to, parama neskiriama ir kitais kalendoriniais metais.

16. Kai nustatomi Metodikos 3 priedo 1 ir 2 punktuose nurodytų reikalavimų, taikomų pareiškėjams, dalyvaujantiems KPP priemonėje „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, pažeidimai, sankcijos skaičiuojamos išmokoms pagal visas KPP priemones, kurioms taikomi kompleksinės paramos reikalavimai. Už šių reikalavimų nesilaikymą netaikomos sankcijos tiesioginėms išmokoms.

17. Nustačius Metodikos 2 priedo 7 ir 8 punktuose nurodytų Valdymo reikalavimų pažeidimus, pareiškėjams suteikiama galimybė pasitaisyti. Pareiškėjas raštu informuojamas apie nustatytą pažeidimą ir per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo (informacinis pranešimas laikomas gautu praėjus 7 kalendorinėms dienoms nuo jo išsiuntimo) dienos turi teisę atsiųsti Agentūrai Metodikos 2 priedo 8 punkte nurodytą trėšimo planą ir / ar atnaujinti duomenis Valdų registre pagal Metodikos 2 priedo 7 punktą. Nustačius Metodikos 2 priedo 10, 11 punktuose nurodytų Valdymo reikalavimų pažeidimus, pareiškėjams suteikiama galimybė pasitaisyti. Apie nustatytus ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklinimo reikalavimų pažeidimus pareiškėjas informuojamas raštu tikrinimo metu. Nustatytų ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklinimo reikalavimų pažeidimų pašalinimui skiriamas ne ilgesnis kaip 14 kalendorinių dienų laikotarpis. Per nustatytą laikotarpį pareiškėjui pašalinus tikrinimo metu nustatytus ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklinimo reikalavimų pažeidimus, pareiškėjui sankcijos už šiuos pažeidimus netaikomos. Nustačius pakartotinius ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklinimo reikalavimų pažeidimus, pareiškėjams išmokos sumažinamos vadovaujantis šia Metodika.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Sankcijos dėl reikalavimų pažeidimo taikomos tam subjektui, kuris tuo metu, kai buvo nustatytas reikalavimų pažeidimo atvejis, jau buvo pateikęs paraišką. Jei valda buvo perduota kitam subjektui ir valdos perėmėjas nesiėmė priemonių reikalavimų pažeidimui likviduoti, valdos perėmėjas laikomas atsakingu ir jam taikomos sankcijos už nustatytą reikalavimų pažeidimo atvejį.

Sankcijų už kompleksinės paramos
reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos
1 priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2010 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. 3D-628 redakcija)

**GEROS AGRARINĖS IR APLINKOSAUGOS BŪKLĖS REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMO ĮVERTINIMO PAGAL MASTO, SUNKUMO IR
POVEIKIO TRUKMĖS KRITERIJUS LENTELĖ**

GAAB reikalavimai	GAAB reikalavimų pažeidimo įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
1. Ariamoje žemėje turi būti auginami žemės ūkio augalai arba laikomas juodasis pūdymas. Žemės ūkio augalų laukuose neturi būti juos stelbiančių piktžolių. Juodąjį pūdymą reikia periodiškai įdirbti arba naudoti chemines kovos su piktžolėmis priemones. Juodąjį pūdymą iki kiekvienų metų rugsėjo 30 d. būtina apsėti žemės ūkio augalais. Soduose ir uogynuose, kurių tarpueiliuose laikomas juodasis pūdymas, turi būti laikomasi šiame punkte nurodytų jo dirbimo reikalavimų.	MASTAS	Didelis	Jei laukas, kuriame nustatomas šis pažeidimas, ribojasi su kito asmens žemės ūkio naudmenomis ir todėl joms turi tiesioginį neigiamą poveikį.
		Mažas	Jei laukas, kuriame nustatomas šis pažeidimas, nesiriboja su kito asmens žemės ūkio naudmenomis ir todėl joms neturi tiesioginio neigiamo poveikio.
	SUNKUMAS	Sunkus	Jei lauke pažeidimo plotas sudaro daugiau nei pusę faktinio lauko ploto.
		Nesunkus	Jei lauke pažeidimo plotas sudaro mažiau nei pusę faktinio lauko ploto.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.
2. Ganyklos arba pievos, taip pat daugiametės ganyklos arba pievos turi būti geros agrarinės būklės, naudojamos gyvuliams ganyti (iki kiekvienų metų rugpjūčio 1 d. turi būti bent kartą nuganytos) arba ne rečiau kaip kartą per metus (iki kiekvienų metų rugpjūčio 1 d.) nušienaujamos. Soduose ir uogynuose, kurių tarpueiliuose laikoma veja ar pieva, turi būti laikomasi šiame punkte nurodytų šienavimo	MASTAS	Didelis	Jei laukas, kuriame nustatomas šis pažeidimas, ribojasi su kito asmens žemės ūkio naudmenomis ir todėl joms turi tiesioginį neigiamą poveikį.
		Mažas	Jei laukas, kuriame nustatomas šis pažeidimas, nesiriboja su kito asmens žemės ūkio naudmenomis ir todėl joms

GAAB reikalavimai	GAAB reikalavimų pažeidimo įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
ar ganymo terminų.			neturi tiesioginio neigiamo poveikio.
	SUNKUMAS	Sunkus	Jei lauke pažeidimo plotas sudaro daugiau nei pusę faktinio lauko ploto.
		Nesunkus	Jei lauke pažeidimo plotas sudaro mažiau nei pusę faktinio lauko ploto.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.
3. Šienas ar žalioji masė ganyklose arba pievose, taip pat daugiametėse ganyklose arba pievose turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko; žalioji masė šienavimo metu susmulkinta ir tolygiai paskleista ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose; šienas sudėtas į kūgius arba lauke paliekamas supresuotas šienas) iki kiekvienų metų rugpjūčio 1 d. Soduose ir uogynuose, kurių tarpueiliuose laikoma veja ar pieva, turi būti laikomasi šiame punkte nurodytų reikalavimų.	MASTAS	Mažas	Visada laikomas mažo masto.
	SUNKUMAS	Nesunkus	Visada laikomas nesunkiu.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.
4. Ariamoje žemėje, ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose neturi būti medžių ir krūmų, išskyrus pavienius medžius, kurie yra tradicinio kraštovaizdžio dalis.	MASTAS	Mažas	Visada laikomas mažo masto.
	SUNKUMAS	Sunkus	Visada laikomas sunkiu.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.
5. Ganyklų arba pievų, taip pat daugiamečių ganyklų arba pievų plotuose neturi būti sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių (kiečių, pelynų, usnių, varnalėšų, dilgėlių ir kt.). Pavienių piktžolių ar žolės kupstų buvimas nelaikomas pažeidimu.	MASTAS	Didelis	Jei laukas, kuriame nustatomas šis pažeidimas, ribojasi su kito asmens žemės ūkio naudmenomis ir todėl joms turi tiesioginį neigiamą poveikį.
		Mažas	Jei laukas, kuriame nustatomas šis pažeidimas, nesiriboja su kito asmens žemės ūkio naudmenomis ir todėl joms neturi tiesioginio neigiamo poveikio.
	SUNKUMAS	Sunkus	Visada laikomas sunkiu.
	POVEIKIO	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.

GAAB reikalavimai	GAAB reikalavimų pažeidimo įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
	TRUKMĖ		
6. Žolė ganyklose arba pievose, daugiametėse ganyklose arba pievose ir kiti žemės ūkio augalai bei jų ražienos negali būti deginami, išskyrus atvejus, numatytus Aplinkos apsaugos reikalavimuose deginant sausą žolę, nendres, šiaudus bei laukininkystės ir daržininkystės atliekas, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. rugsėjo 1 d. įsakyme Nr. 269 (Žin., 1999, Nr. 75-2284 ; 2002, Nr. 84-3668).	MASTAS	Didelis	Visada laikomas didelio masto.
	SUNKUMAS	Sunkus	Visada laikomas sunkiu.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Pastovi	Visada laikoma pastovi.
7. Žemės ūkio veiklos subjektai privalo laikytis sėjomainos reikalavimų. Avižos, grikliai, kviečiai, kvietrugiai, miežiai, rugiai, rapsai tame pačiame lauke gali būti auginami ne ilgiau kaip 3 metus iš eilės. Žieminių ir vasarinių grūdinių, rapsų augalų pasėliai laikomi skirtingomis augalų rūšimis.	MASTAS	Mažas	Visada laikomas mažo masto.
	SUNKUMAS	Sunkus	Visada laikomas sunkiu.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.
8. Valstybės saugomi botaniniai gamtos paveldo objektai – medžiai ir krūmai, augantys deklaruotuose plotuose, negali būti iškertami, išskyrus atvejus, jei medžiai, krūmai yra nulaužti ar išversti vėjo ar sniego, taip pat nudžiūvę medžiai, krūmai, keliantys grėsmę žmonėms, pastatams, eismui.	MASTAS	Mažas	Visada laikomas mažo masto.
	SUNKUMAS	Sunkus	Visada laikomas sunkiu.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Pastovi	Visada laikoma pastovi.
9. Statesniuose negu 12 proc. šlaituose neauginti kaupiamųjų žemės ūkio augalų (bulvių, kukurūzų, pašarinių ir cukrinių runkelių)	MASTAS	Mažas	Visada laikomas mažo masto.
	SUNKUMAS	Nesunkus	Visada laikomas nesunkiu.
	POVEIKIO TRUKMĖ	Nepastovi	Visada laikoma nepastovi.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-628](#), 2010-07-07, Žin., 2010, Nr. 82-4360 (2010-07-13), i. k. 1102330ISAK003D-628

**VALDYMO REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMO ĮVERTINIMO PAGAL MASTO, POVEIKIO TRUKMĖS IR SUNKUMO KRITERIJUS
LENTELĖ**

Valdymo reikalavimai	Valdymo reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
Laukinių paukščių, natūralių buveinių ir laukinės faunos, floros apsauga			
1. Deklaruotame plote, kuris yra Natura 2000 teritorijoje, esančios natūralios pievos ir ganyklos neturi būti apartos, persėtos kultūrinėmis žolėmis ar apsodintos mišku. Taikoma tik toms teritorijoms, kuriose šios veiklos yra draudžiamos pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 1993, Nr. 63-1188 ; 2001, Nr. 108-3902).	MASTAS	MAŽAS	Nors viename iš pareiškėjo deklaruotų laukų yra užfiksuotas bent vienas iš šių valdymo reikalavimų pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	PASTOVI	Nors viename iš pareiškėjo deklaruotų laukų yra užfiksuotas bent vienas iš šių valdymo reikalavimų pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Daugiau nei pusė faktinio lauko ploto, kuriame yra natūralios pievos ir ganyklos, patenkančios į Natura 2000 teritoriją, apartos, persėtos kultūrinėmis žolėmis ar apsodintos mišku.
		NESUNKUS	Mažiau nei pusė faktinio lauko ploto, kuriame yra natūralios pievos ir ganyklos, patenkančios į Natura 2000 teritoriją, apartos, persėtos kultūrinėmis žolėmis ar apsodintos mišku.
2. Deklaruotame plote, kuris yra Natura 2000 teritorijoje, esančiose žemės ūkio naudmenose ar miškų teritorijose draudžiama eksploatuoti naudingąsias iškasenas, neturint tam leidimo. Taikoma toms teritorijoms, kuriose ši veikla yra draudžiama pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą.	MASTAS	MAŽAS	Nors viename iš pareiškėjo deklaruotų laukų yra užfiksuotas bent vienas iš šių valdymo reikalavimų pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	PASTOVI	Nors viename iš pareiškėjo deklaruotų laukų yra užfiksuotas bent vienas iš šių valdymo reikalavimų pažeidimas.

Valdymo reikalavimai	Valdymo reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
	SUNKUMAS	SUNKUS	Nors viename iš pareiškėjo deklaruotų laukų yra užfiksuotas bent vienas iš šių valdymo reikalavimų pažeidimas.
Požeminio vandens apsauga nuo taršos			
3. Be Lietuvos geologijos tarnybos leidimo draudžiama nuotekas, užterštas pavojingomis medžiagomis, nurodytomis Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 472 (Žin., 2001, Nr. 83-2906 ; 2009, Nr. 24-981), I ir II prieduose, tiesiogiai išleisti į gruntinį vandenį.	MASTAS	DIDELIS	Pažeidimas turi poveikį kitoms valdoms, t. y. 500 m apie pažeidimo šaltinį yra gyvenamos teritorijos ir/ar kitų objektų, išgaunančių vandenį.
		MAŽAS	Pažeidimas neturi poveikio kitoms valdoms, t. y. 500 m apie pažeidimo šaltinį nėra gyvenamos teritorijos ir/ar kitų objektų išgaunančių vandenį.
	POVEIKIO TRUKMĖ	PASTOVI	Nuotekų, užterštų pavojingomis medžiagomis, tiesioginį išleidimą į gruntinį vandenį negalima nutraukti nedelsiant, t.y. nėra galimybės nuotekų nukreipti į valymo įrenginius ar nuotekų kaupimo talpyklas.
		NEPASTOVI	Nuotekų, užterštų pavojingomis medžiagomis, tiesioginį išleidimą į gruntinį vandenį galima nutraukti nedelsiant, t.y. yra galimybė nuotekas nukreipti į valymo įrenginius ar nuotekų kaupimo talpyklas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Nuotekų, užterštų pavojingomis medžiagomis, tiesioginis išleidimas į gruntinį vandenį vykdomas nuolat.
		NESUNKUS	Nuotekų, užterštų pavojingomis medžiagomis, tiesioginis išleidimas į gruntinį vandenį vykdomas periodiškai.
Nuotekų dumblo naudojimas			

Valdymo reikalavimai	Valdymo reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
4. Deklaruotame plote naudojant nuotekų dumblą tręšimui, būtina turėti su regiono aplinkos apsaugos departamentu, kurio administruojamoje teritorijoje bus vykdomas tręšimas, suderintą tręšimo planą, parengtą pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyvinį dokumentą LAND 20-2005 „Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui bei rekultivavimui reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 349 (Žin., 2001, Nr. 61-2196 ; 2005, Nr. 142-5135).	MASTAS	DIDELIS	Nors vienas iš pareiškėjo deklaruotų laukų, kuriame naudojamas nuotekų dumblas tręšimui, neturint tręšimo plano, ribojasi su kitomis valdomis, vandens telkiniais.
		MAŽAS	Nė vienas iš pareiškėjo deklaruotų laukų, kuriame naudojamas nuotekų dumblas tręšimui, neturint tręšimo plano, nesiriboja su kitomis valdomis, vandens telkiniais.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nors viename pareiškėjo deklaruotame lauke nuotekų dumblas naudojamas tręšimui, neturint su regiono aplinkos apsaugos departamentu, kurio administruojamoje teritorijoje bus vykdomas tręšimas, suderinto tręšimo plano.
	POVEIKIO TRUKMĖ	SUNKI	Pareiškėjas naudoja nuotekų dumblą tręšimui, neturėdamas su regiono aplinkos apsaugos departamento, kurio administruojamoje teritorijoje bus vykdomas tręšimas, suderinto tręšimo plano daugiau kaip pusėje deklaruotų laukų.
		NESUNKI	Pareiškėjas naudoja nuotekų dumblą tręšimui, neturėdamas su regiono aplinkos apsaugos departamento, kurio administruojamoje teritorijoje bus vykdomas tręšimas, suderinto tręšimo plano mažiau kaip pusėje deklaruotų laukų.
Vandenių apsauga nuo taršos nitratais			
5. Per metus į dirvą patenkančio azoto kiekis paraiškos vertinimo	MASTAS	DIDELIS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.

Valdymo reikalavimai	Valdymo reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
dieną negali viršyti 170 kg/ha.	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Per metus į dirvą patenkančio bendrojo azoto kiekis 10 proc. ir daugiau viršija 170 kg/ha.
		NESUNKUS	Per metus į dirvą patenkančio bendrojo azoto kiekis ne daugiau kaip 10 proc. viršija 170 kg/ha.
6. Fermose, kuriose laikoma daugiau kaip 300 sutartinių gyvulių, turi būti įrengtos reikiamos talpos mėšlidės, kuriose tilptų 8 mėnesių kiaulių ir paukščių mėšlas, o galvijų, arklių, avių ir kitų gyvūnų – 6 mėnesių mėšlas, o fermose, kuriose laikoma nuo 10 iki 300 sutartinių gyvulių, tokios mėšlidės turi būti įrengiamos iki 2012 m. sausio 1 d. pagal Aplinkosaugos reikalavimus mėšlui tvarkyti.	MASTAS	DIDELIS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Mėšlidė neįrengta arba mėšlidės talpa mažesnė daugiau kaip 10 proc.
		NESUNKUS	Mėšlidės talpa mažesnė ne daugiau kaip 10 proc.
7. Atnaujinant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotos žemės ūkio valdos duomenis, būtina pateikti duomenis apie joje naudotas trąšas vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. 3D-452 „Dėl duomenų apie žemės ūkio valdose naudojamas trąšas teikimo“ (Žin., 2006, Nr. 125-4769 ; 2007, Nr. 18-680) nuostatomis.	MASTAS	MAZAS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Nustačius šio reikalavimo pažeidimą, pareiškėjui buvo suteikta galimybė per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo pasitaisyti, bet jis nepasitaisė.
8. Ūkiai, tręšiantys mėšlu daugiau kaip 150 ha žemės ūkio naudmenų per metus, taip pat ūkiai, kurie tręsimui naudoja 200 ir daugiau sutartinių gyvulių mėšlą, privalo turėti Aplinkosaugos reikalavimuose mėšlui tvarkyti nurodytus tręšimo planus, kurie turi būti patvirtinti ūkio subjekto parašu.	MASTAS	MAŽAS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Nustačius šio reikalavimo pažeidimą, pareiškėjui buvo suteikta galimybė per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo pasitaisyti, bet jis nepasitaisė.
9. Draudžiama paskleisti organines trąšas vandens telkinių	MASTAS	DIDELIS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.

Valdymo reikalavimai	Valdymo reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
pakrančių apsaugos juostose, kaip tai nustatyta Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. 22-652).	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
Ūkinių gyvūnų registravimas ir ženklėjimas			
10. Ūkinių gyvūnų laikytojas ir ūkinių gyvūnų laikymo vieta (banda) turi būti registruota Ūkinių gyvūnų registro duomenų bazėje vadovaujantis Ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklėjimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 (Žin., 2003, Nr. 60-2734 ; 2008, Nr. 120-4568)	MASTAS	MAŽAS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
11. Ūkinių gyvūnų apskaitos žurnale ir Ūkinių gyvūnų registro duomenų bazėje turi būti nurodyti teisingi duomenys apie laikomus ūkinius gyvūnus.	MASTAS	MAŽAS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
12. Visi ūkyje laikomi galvijai turi turėti teisingai užpildytą galvijo pasą.	MASTAS	MAŽAS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Iki 10 proc. imtinai ūkyje laikomų galvijų neturi galvijų paso arba galvijų pasas neužpildytas.
		SUNKUS	Daugiau kaip 10 proc. ūkyje laikomų galvijų neturi galvijų paso arba galvijų pasas neužpildytas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
13. Ūkyje laikomi ūkiniai gyvūnai turi būti tinkamai ir laiku suženklinti ir užregistruoti	MASTAS	MAŽAS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Iki 10 proc. imtinai ūkyje laikomų ūkinių gyvūnų laiku nesuženklinti ir / ar neužregistruoti.

Valdymo reikalavimai	Valdymo reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
		SUNKUS	Daugiau kaip 10 proc. ūkyje laikomų ūkinių gyvūnų laiku nesuženklinti ir / ar neužregistruoti.
	POVEIKIO TRUKME	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
14. Galvijai turi būti vežami su jų pasais.	MASTAS	DIDELIS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMES	PASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.

**AUGALŲ IR TRĄŠŲ APSAUGOS PRODUKTŲ REIKALAVIMŲ NAUDOJIMO
PAŽEIDIMO ĮVERTINIMO PAGAL MASTO, POVEIKIO TRUKMĖS IR
SUNKUMO KRITERIJUS LENTELĖ**

Reikalavimai augalų bei trąšų apsaugos produktų naudojimui	Reikalavimų pažeidimų įvertinimas pagal kriterijus		Aprašymas
1. Asmenys, naudojantys profesionaliam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus, privalo turėti agronominio mokslo diplomą arba augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimą, išduotą Augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 (Žin., 2004, Nr. 15-481), nustatyta tvarka.	MASTAS	DIDELIS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
2. Augalų apsaugos produktus leidžiama purkšti tik purkštuvais, kurių savininkai turi galiojančius purkštuvų pažymėjimus, išduotus Purkštuvų tikrinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 199 (Žin., 2001, Nr. 55-1967), nustatyta tvarka.	MASTAS	DIDELIS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Nustatytas šio reikalavimo pažeidimas.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-725](#), 2009-10-05, Žin., 2009, Nr. 122-5262 (2009-10-13), i. k. 1092330ISAK003D-725
Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. 3D-306 "Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-858](#), 2009-11-11, Žin., 2009, Nr. 136-5947 (2009-11-14), i. k. 1092330ISAK003D-858
Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. 3D-306 "Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-628](#), 2010-07-07, Žin., 2010, Nr. 82-4360 (2010-07-13), i. k. 1102330ISAK003D-628
Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. 3D-306 "Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

